

Sygn. akt I C 18/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2016r.

Sąd Rejonowy w Łęczycy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Manista

Protokolant: sekr. sąd. Aneta Kuleczka

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2016r., w Ł.

na rozprawie

sprawy z powództwa T. D.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz T. D. kwotę:

1. 30.000 / trzydzieści tysięcy / zł, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, z ustawowymi odsetkami od kwoty:

a. 15.000 / piętnaście tysięcy / zł od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty;

b. 15.000 / piętnaście tysięcy / zł od dnia 23 marca 2014r. do dnia zapłaty

2. 7.864 / siedem tysięcy osiemset sześćdziesiąt cztery / zł, tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów opieki osób trzecich, z ustawowymi odsetkami od kwoty:

a. 2.000 / dwa tysiące / zł od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty;

b. 5.864 / pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt cztery / zł od dnia 23 marca 2014r. do dnia zapłaty;

3. 330 / trzysta trzydzieści / zł, tytułem odszkodowania w zakresie kosztów leczenia, z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części oddala powództwo;

III. zasądza od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz T. D. kwotę 4.265,36zł / cztery tysiące dwieście sześćdziesiąt pięć złotych trzydzieści sześć groszy / tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje pobrać od T. D. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 96 / dziewięćdziesiąt sześć / zł tytułem nieuiszczonej opłaty od rozszerzonego powództwa oraz kwotę 32,88zł / trzydzieści dwa złote osiemdziesiąt osiem groszy / tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa;

V. nakazuje pobrać od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 1.098 / jeden tysiąc dziewięćdziesiąt osiem / zł tytułem nieuiszczonej opłaty od rozszerzonego powództwa oraz kwotę 378,14zł / trzysta siedemdziesiąt osiem złotych czternaście groszy / tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa;

VI. nakazuje zwrócić T. D. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 300,15zł / trzysta złotych piętnaście groszy / tytułem zwrotu nadpłaconej zaliczki na opinię biegłego, zaksięgowanej pod pozycją 140069;

VII. nakazuje zwrócić (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 379,09zł / trzysta siedemdziesiąt dziewięć złotych dziewięć groszy / tytułem zwrotu nadpłaconej zaliczki na opinię biegłego, zaksięgowanej pod pozycją 140037.

Sygn. akt I C 18/15

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w Łęczycy powód T. D. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwoty: 15.000zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, będącą następstwem wypadku, z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty, 2.000zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty, 700zł tytułem zwrotu kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty, kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych / k. 2 – 7 – pozew o zapłatę /.

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego / k. 71- 73 - odpowiedź na pozew /.

W piśmie procesowym z dnia 24 marca 2014r. powód rozszerzył powództwo o kwotę 15.000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty oraz o kwotę 8.867zł tytułem zwrotu kosztów osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pisma pełnomocnikowi pozwanego do dnia zapłaty i w konsekwencji wniósł o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz T. D. kwoty: 30.000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze zdarzeniem szkodzącym z dnia 15 stycznia 2012r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty, 10.867zł tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów opieki osób trzecich w związku ze zdarzeniem z dnia 15 stycznia 2012r. wraz z ustawowymi odsetkami naliczonymi od kwoty 2.000 zł od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty, natomiast od kwoty 8.867zł od dnia 21 marca 2014r. do dnia zapłaty, 700zł tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty oraz kwoty 7.362,15zł tytułem zwrotu kosztów procesu zgodnie z załączonym zestawieniem, która to kwota w kolejnym piśmie procesowym została zmodyfikowana poprzez podniesienie jej wysokości do kwoty 7.613,55zł / k. 236 – 237 – pismo procesowe pełnomocnika powoda dnia 19 marca 2014r.; k. 324 – 325 – pismo procesowe pełnomocnika powoda z dnia 13 października 2015r.; k. 339 – 340 – pismo procesowe pełnomocnika powoda z 15 lutego 2016r. /.

Pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie, również w zakresie rozszerzonym w piśmie procesowym powoda z dnia 19 marca 2014r., które zostało doręczone w dniu 21 marca 2014 / k. 256-258 – pismo procesowe pozwanego z dnia 7 sierpnia 2014r. /.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 stycznia 2012r., w sklepie (...), znajdującym się w Ł. przy ul. (...), powód T. D. wraz ze swym synem L. D. robili zakupy. T. D. poślizgnął się na śliskiej podłodze w sklepie, przy kasie i upadł, doznając urazu okolicy prawego biodra / d. k. 20 – kserokopia protokołu sporządzonego w dniu 16 lutego 2012r., okoliczność bezsporna /.

W pozycji pólzającej na podłodze oczekiwał przybycia pogotowia, następnie przewieziono powoda do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Ł., skąd dalej został przetransportowany do Oddziału Ortopedycznego Szpitala w K. / d. k. 22 – kserokopia karty zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego, k. 23 – kserokopia karty medycznych czynności ratunkowych, k. 26 – kserokopia karty pobytu pacjenta, k. 27 – kserokopia skierowania do szpitala, k. 28 – kserokopia karty pobytu pacjenta /.

U T. D. rozpoznano złamanie przekrętażowe prawej kości udowej. Przebywając w szpitalu powód nie wyraził zgody na zabieg operacyjny i w konsekwencji założono mu but derotacyjny, na 6 tygodni / d. k. 127 – 128 – kserokopia historia choroby /.

Po wypadku T. D. pomocy w codziennych czynnościach udzielali córka A. J. oraz syn L. D. / d. k. 158 – 159 – zeznania świadka A. J., k. 159 – 160 zeznania świadka L. D. /.

Przed zdarzeniem z dnia 5 stycznia 2012r. powód był osobą sprawną fizycznie, pomagał synowi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, wykonywał lżejsze prace na terenie tego gospodarstwa, pielęgnował zwierzęta, zdarzały się, że pojechał samochodem na targ, jeździł rowerem, pasł krowy, wybierał warzywa. Nie wymagał żadnej pomocy w funkcjonowaniu na co dzień / d. k. 320 w zw. z k. 133 – zeznania powoda T. D. /.

Po zdarzeniu T. D. leczył się w Poradni Ortopedycznej u lekarza rodzinnego. Noga zrastała się około roku. W 2012r. przebywał w szpitalu z rozpoznaniem zakrzepicy żył, niewydolności naczyń chłonnych, w stanie po złamaniu przekrętarzowym prawej kości udowej. W oddziale leczony był zachowawczo. Ze szpitala wypisano powoda z zaleceniem zakazu obciążania prawej kończyny dolnej przez 2 miesiące. Nie zalecono mu specjalnej diety. Powód leczył się zachowawczo w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej (...) S.C. z siedzibą w Ł.. Zgłaszał się do lekarza z powodu obrzęku prawego stawu skokowego, obrzęku stopy, podejrzenia zakrzepicy żył / d. k. 87 – dokumentacja lekarska nadesłana przez Zakład Opieki Zdrowotnej w Ł., k. 142 – historia choroby z (...) dotycząca T. D. /.

Powód wymagał zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i sprzęt rehabilitacyjny w postaci balkonu ortopedycznego. Za wypożyczenie sprzętu uiszczał opłatę w wysokości 40zł miesięcznie. Po wypadku wymaga pomocy osób bliskich, syna, córki, pomagały także wnuki. Przy ubieraniu oraz przy ułożeniu do snu pomagał mu syn. Córka robiła pranie, myła ojca, przyrządzała mu posiłki, chodziła do sklepu, sprzątała w domu, rozmawiała z nim i przebywała. W domu zainstalowano specjalne kołki z desek, gdzie paliło się światło przez całą dobę, zrobione zostało także specjalne krzesło, gdzie powód mógł załatwiać swoje potrzeby fizjologiczne, przystosowano także kuchnię, zamontowano w łazience specjalną poręcz. Przez pierwsze dwa miesiące po wypadku, T. D. swoje potrzeby fizjologiczne załatwiał na łóżku. Gdy powód był osobą leżącą przyjeżdżała pielęgniarka, aby zmienić opatrunki.

Zakres cierpień fizycznych i psychicznych powoda w związku z doznanymi w dniu 30 kwietnia 2011r. obrażeniami narządów ruchu należy określić, jako znaczny. Do dnia dzisiejszego powód odczuwa ból w nodze, porusza się przy pomocy kuli. Jest pochylony. Noga po wypadku puchnie i z tego powodu T. D. przyjmuje leki przeciwbólowe, ma problemy z założeniem wówczas buta. Przy poruszaniu się wymaga pomocy. Sam jest w stanie poruszać się jedynie o dwóch kulach. Podczas zimy powód nie wychodzi z domu z obawy przed upadkiem / d. k. 48, 50 – kserokopia umowy wypożyczenia nr (...), k. 49 – kserokopia potwierdzenia uiszczenia kaucji za balkon kroczący, k. 320 w zw. z k. 133 – zeznania powoda T. D., k. 158 – 159 – zeznania świadka A. J., k. 159 – 160 zeznania świadka L. D. /.

W wyniku wypadku z dnia 5 stycznia 2012r., nie doszło do uszkodzenia układu nerwowego. Jednakże na skutek odniesionych obrażeń doszło do spadku jakości życia powoda, gdyż na skutek złamania kończyny dolnej prawej stał się osobą unieruchomioną, całkowicie zależną od innych, w konsekwencji osobą z ograniczoną aktywnością fizyczną, która wymusiła na nim zmianę trybu życia. Powód zrezygnował z dotychczasowej aktywności w gospodarstwie rolnym, aktualnie większość czasu spędza beczynnie. Nastąpiło łagodne obniżenie nastroju, co należy traktować jako cierpienie psychiczne. U powoda doszło do powstania trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu na skutek negatywnych przeżyć związanych ze zdarzeniem. Zgłaszane przez T. D. drżenie prawej ręki, osłabienie słuchu, zaburzenia pamięci nie pozostają w związku przyczynowo – skutkowym z wypadkiem jakiemu uległ w sklepie (...) w Ł. / d. k. 183 – 186 – opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii Z. R.; k. 204 – 207 – opinia biegłego z zakresu psychologii A. K. /.

T. D. w wyniku upadku w dniu 5 stycznia 2012r., doznał poważnego urazu biodra. Złamanie wymagało leczenia operacyjnego, na które powód nie wyraził zgody. Konieczne było unieruchomienie i leczenie szpitalne. Biegły sądowy z zakresu ortopedii określił, zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

18 grudnia 2002r., na 20% trwałego uszczerbku, następstwa złamania przekrętarzowego kości udowej. Doszło do złamania, które wygoiło się z zagięciem osi i ze skróceniem, co upoważnia do stwierdzenia dużych zmian. Biegły wskazał, że powód nie wymagał stosowania specjalnej diety z powodu złamania kości udowej. Przeprowadzenie zabiegu operacyjnego u powoda wiązało się z ryzykiem wystąpienia powikłań zakrzepowo – zatorowych oraz powikłań zapalnych w obrębie rany pooperacyjnej. Biegły M. G. podniósł, że w przypadku niezastosowania leczenia operacyjnego pacjent narażony był na wystąpienie powikłań krążeniowo – oddechowych. Po złamaniu może dojść do zgonu, a dotyczy to do 25% mężczyzn w ciągu roku od złamania / d. k. 225 – 228 – opinia biegłego ortopedy traumatologa M. G., k. 257 – opinia uzupełniająca, k. 275 – opinia uzupełniająca, k. 294 – opinia uzupełniająca /.

Biegły z zakresu ortopedii i traumatologii podniósł, iż rokowania, co do dalszego stanu zdrowia powoda są złe, albowiem doszło do zmiany kształtu końca bliższego kości udowej, co powoduje zmianę obciążania wewnątrz stawu i będzie powodem rozwoju zmian zwyrodnieniowych, których należy spodziewać się w ciągu 5 do 10 lat. Powód wymagał zażywania leków przeciwzakrzepowych przez okres pierwszych trzech miesięcy, a koszt takiej terapii wynosił 40zł miesięcznie. T. D. wymagał także zażywania leków przeciwbólowych. Przez pierwsze miesiące koszt terapii wynosił 60zł miesięcznie, przez kolejne trzy miesiące 30zł miesięcznie, następnie powód zażywa leki przeciwbólowe za kwotę 10zł miesięcznie. Łącznie na leki T. D. wydał **330zł** / 3miesiące x 40zł + 1 miesiąc x 60zł + 3 miesiące x 30zł + 5 miesięcy x 10zł /.

Po wypadku powód wymagał pomocy we wszystkich czynnościach dnia codziennego tj. w zakresie toalety i higieny oraz w zakresie ubierania i rozbierania oraz przy kupowaniu i przygotowywaniu żywności. Ta pomoc spowodowana była znacznym zmniejszeniem możliwości chodzenia. Wymagał pomocy przez 6 godzin dziennie w czasie pierwszych trzech miesięcy po złamaniu. W czasie dalszych trzech miesięcy wymagał pomocy w zakresie kupowania i przygotowywania pożywienia, w zakresie załatwiania spraw poza domem i nadal częściowo w zakresie czynności toaletowo – higienicznych i ubierania, ale już tylko przez 3 godzinny dziennie. Aktualnie powód wymaga pomocy osób trzecich przez 2 godzinny dziennie.

Łącznie T. D. wymagał pomocy osób trzecich przez **990 godzin** (3 miesiące x 30dni x 6 godzinny dziennie + 3 miesiące x 30 dni x 3 godzinny dziennie + 3 miesiące x 30 dni x 2 godzinny dziennie) / d. k. 225 – 228 – opinia biegłego sądowego przy Sądzie Okręgowym w Koninie M. G. specjalisty ortopedy traumatologa /.

Usługi opiekuńcze na terenie miasta Ł. świadczone przez (...) Komitet Pomocy (...), od stycznia 2011r. do 31 grudnia 2013r., wynosiły 9zł za godzinę świadczonej pomocy / d. k. 346 – kserokopia pisma (...) Komitetu Pomocy (...) z dnia 23 lutego 2016r. /.

W piśmie z dnia 22 marca 2012r., powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, zażądał wypłaty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze zdarzeniem z dnia 5 stycznia 2012r., 5.000zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich, 700zł tytułem zwrotu kosztów leczenia. Pismo zostało doręczone (...) S.A. Centrum Dystrybucyjne w M. w dniu 26 marca 2012r. / d. k. 42 – 46 – kserokopia zgłoszenia szkody wraz z wezwaniem do zapłaty, k. 43 – kserokopia potwierdzenie odbioru /.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w toku postępowania likwidacyjnego przyznał na rzecz powoda kwotę w łącznej wysokości 14.296,40zł, na którą złożyły się kwoty 13.000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 250,50zł z tytułu kosztów leczenia, 1.046zł tytułem zwrotu kosztów opieki, przy czym wypłacił powodowi kwotę 10.796,50 zł po pomniejszeniu o kwotę 3.500 zł stanowiącą franszyzę redukcyjną, zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia pomiędzy (...) Spółka Akcyjna a (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. / d. k. 47 – kserokopia pisma (...) S.A. z dnia 4 maja 2012r. /.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów, zeznań powoda T. D. / k. 320 w zw. z k. 133 /, świadków A. J. / k. 158 – 159 /, L. D. / k. 159 – 160 /, opinie biegłych sądowych z zakresu neurologii Z. R. / k. 183-186 /, z zakresu psychologii A. K. / k. 204 – 207 /, z zakresu ortopedii M. G. / k. 225 – 228; 257; 275 /.

Sąd uznał za rzetelne, fachowe, obiektywne, bezstronne i rzeczowe opinie biegłych sądowych z zakresu neurologii, biegłego psychologa i biegłego z zakresu ortopedii, którzy na zlecenie Sądu wydali opinie w przedmiotowej sprawie. Opinie zostały sporządzone zgodnie z określonymi tezami dowodowymi, w oparciu o wnikliwą analizę akt sprawy i własną wiedzę biegłych. Wszelkie wątpliwości stron, co do treści opinii złożonej przez biegłego ortopedę zostały wyjaśnione przez biegłego w wydawanych kolejno opiniach uzupełniających.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. J. / k. 158 – 159 /, L. D. / k. 159 – 160 / oraz przesłuchanego w charakterze strony postępowania powoda T. D. / k. 320 w zw. z k. 133 /, gdyż były one logiczne, konsekwentne, spójne, wzajemnie się uzupełniały i potwierdzały.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zgromadzone w aktach sprawy, albowiem, w ocenie Sądu, w toku postępowania nie ujawniła się żadna okoliczność, która podważyłaby wiarygodność tych dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w przeważającym zakresie.

Stosownie do treści art. 822§1 k.c. w wyniku zawarcia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz, której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Pozwany w toku procesu nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 15 stycznia 2012r. jakiemu uległ powód. Sporna w przedmiotowej była jedynie wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia i odszkodowania.

Podstawą prawną żądania powoda są przepisy art. 444 i 445 k.c.

Stosownie do treści art. 445§1, w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym / uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia / sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie w przeciwieństwie do odszkodowania dotyczy szkody niemajątkowej, a więc nieprzeliczalnej wprost na określoną kwotę pieniężną. Ustawodawca nie wprowadza przy tym żadnych kryteriów, jakimi kierować ma się sąd przy ustalaniu wysokości należnego poszkodowanemu zadośćuczynienia, ograniczając się jedynie do stwierdzenia zamieszczonego w treści przepisu art. 445§1 k.c., iż zadośćuczynienie ma być „odpowiednie”. Oznacza to, że wskazówek, co do wysokości zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę można szukać jedynie w doświadczeniu życiowym, orzecznictwie i poglądach doktryny.

Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia: 28 września 2001r., sygn. akt III CKN 427/00, LEX nr 52766; 3 lutego 2000r., sygn. akt I CKN 969/98, LEX nr 50824; 10 czerwca 1999r., sygn. akt II UKN 681/98, LEX nr 41181, wskazał, że pojęcie "sumy odpowiedniej" użyte w art. 445§1 k.c. w istocie ma charakter nieokreślony. Niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość.

Zadośćuczynienie nie jest karą, lecz sposobem naprawienia krzywdy. Przy ocenie "odpowiedniej sumy" należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności danego wypadku, mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Do podstawowych z tych kryteriów zalicza się stopień / rozmiar, intensywność / i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody. Zadośćuczynienie ma być formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne,

zarówno już doznane, jak i te, które mogą powstać w przyszłości. Zawsze wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności konkretnej sprawy.

W ocenie Sądu, w realiach rozpoznawanej sprawy, rozmiar dolegliwości fizycznych i psychicznych, jakie, na skutek przedmiotowego zdarzenia, stały się udziałem T. D., był znacznego stopnia. Ból, jaki odczuwał powód był stosunkowo intensywny, biorąc pod uwagę fakt, iż w leczeniu poszpitalnym zalecono powodowi stosowanie środków przeciwbólowych. Należy mieć jednak na uwadze to, że dokonywanie „oceny” bólu, próba jego „skalacji”, mogą być zawodne, a to z tego powodu, że ból jest sprawą indywidualną, niepodlegającą jakimś generalnym kryteriom, które dawałyby prawo do miarodajnego szeregowania krzywdy osoby w oparciu o ten czynnik. Niewątpliwie powód po wypadku był unieruchomiony, a przez kolejne tygodnie nie poruszał się. Do wszystkich czynności życiowych wymagał pomocy osób trzecich. Powód nie powrócił już do sprawności sprzed wypadku. Ten stan, zwłaszcza unieruchomienie, niewątpliwie był przyczyną zarówno fizycznego bólu, jaki i cierpienia psychicznych, co potwierdziła opinia biegłego psychologa. T. D. nie jest w stanie wykonywać czynności sprzed wypadku, nie może już pracować w gospodarstwie rolnym, dzięki której to pracy mógł realizować się.

W ocenie Sądu, zachowanie poszkodowanego T. D. dotyczące odmowy poddania się zabiegowi operacyjnemu, można rozważać w kategoriach przyczynienia się do powstania szkody w rozumieniu art. 362 k.c. Przepis art. 362 k.c. jest podstawą zmniejszenia zakresu obowiązku naprawienia szkody w sytuacji, gdy sam poszkodowany przyczynił się do jej powstania lub zwiększenia. Przepis ten nie wyłącza spod swojego zastosowania żadnego rodzaju szkód, ani nie uzasadnia odmiennego traktowania obowiązku naprawienia szkody z uwagi na rodzaj szkody / por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2010r., I ACa 7/10, LEX nr 1120384 /.

W tym miejscu wskazać należy, że samo ustalenie przyczynienia się poszkodowanego nie nakłada na sąd obowiązku zmniejszenia odszkodowania, ani nie przesądza o stopniu tego zmniejszenia. Ustalenie przyczynienia jest warunkiem wstępnym, od którego w ogóle zależy możliwość rozważania zmniejszenia odszkodowania, i warunkiem koniecznym, lecz niewystarczającym, gdyż samo przyczynienie nie przesądza zmniejszenia obowiązku szkody, a ponadto – stopień przyczynienia nie jest bezpośrednim wyznacznikiem zakresu tego zmniejszenia. O tym, czy obowiązek naprawienia szkody należy zmniejszyć ze względu na przyczynienie się, a jeżeli tak, – w jakim stopniu należy to uczynić, decyduje sąd w procesie sędziowskiego wymiaru odszkodowania w granicach wyznaczonych przez art. 362 k.c. Decyzja o obniżeniu odszkodowania jest uprawnieniem sądu, a rozważenie wszystkich okoliczności in casu, w wyniku oceny konkretnej i indywidualizowanej – jest jego powinnością. Z kolei jak podkreśla się w orzecznictwie takie czynniki jak podstawa odpowiedzialności sprawcy szkody, stopień winy obu stron, wina lub nieprawidłowość zachowania poszkodowanego, stanowią przesłanki oceny, czy i w jakim stopniu uzasadnione jest zmniejszenie obowiązku naprawienia szkody / por. wyrok Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 29 października 2008 r., sygn. IV CSK 228/08, OSNC – ZD 2009/3/66 /.

Powód, co prawda, nie poddał się zabiegowi operacyjnemu, jednakże należy mieć w szczególności na uwadze jego podeszły wiek oraz dotychczasowy stan zdrowia, a także okoliczność, że leczenie operacyjne wiązało się z podjęciem ryzyka śmierci. Uznać należy, że w realiach rozpoznawanej sprawy, wybór przez powoda leczenia nieoperacyjnego – zachowawczego jest usprawiedliwiony i nie przyczynił się on w ten sposób, w znaczącym stopniu, do zwiększenia doznanej krzywdy.

W wyniku wypadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, którego stopień procentowy wyniósł 20%. Cierpienia fizyczne powoda miały znaczny stopień nasilenia przez okres około trzech miesięcy po wypadku. Powód wciąż odczuwa skutki wypadku i musi zażywać leki przeciwbólowe, a dalsze rokowania, co do stanu jego zdrowia są niepomyślne.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny oraz powyżej wskazane rozważania, jak i to, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i jego wysokość powinna przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość, chociaż nie powinna być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, Sąd uznał, iż w realiach rozpoznawanej sprawy, zadośćuczynienie w kwocie **43.000zł** jest odpowiednie do doznanej krzywdy przez powoda i spełnia funkcję

kompensacyjną w całości. Powyższa kwota jest świadczeniem na tyle wymiernym ekonomicznie, aby zrekompensować powodowi jego krzywdę i nie jest przy tym wygórowana.

Mając na uwadze rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, jakich doznał powód w związku z wypadkiem, wypłacone zadośćuczynienie w toku postępowania likwidacyjnego / 13.000zł /, na podstawie art. 445§1 k.c. w zw. z art. 822§1 k.c., Sąd zasądził od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz T. D. kwotę 30.000zł, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę / punkt I podpunkt 1 wyroku /.

Zgodnie z art. 444§1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty. Odszkodowanie przewidziane w art. 444§1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki / koszty / pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne / niezbędne / i celowe. W grupie wydatków celowych i koniecznych, pozostających w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia tradycyjnie wymienia się koszty leczenia / pobytu w szpitalu, pomocy pielęgniarstwa, koszty lekarstw /, specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych specjalistycznych aparatów i urządzeń / np. kul, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego /.

Niewątpliwie poszkodowany może domagać się zwrotu kosztów opieki nad nim i kosztów rehabilitacji poniesionych przez członków jego najbliższej rodziny i związane z tym koszty stanowią koszty leczenia w rozumieniu art. 444§1 k.c. / por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007r., II CSK 474/06, LEX nr 274155; wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 1969r., I PR 28/69, OSN 1969, nr 12, poz. 229 i wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 1973r., II CR 365/73, OSN 1974, nr 9, poz. 147 /.

Powód T. D. wymagał sprawowania nad nim opieki przez osoby trzecie przez 990 godzin (3 miesiące x 30dni x 6 godzinny dziennie + 3 miesiące x 30 dni x 3 godzinny dziennie + 3 miesiące x 30 dni x 2 godzinny dziennie). Ustalone koszty opieki wyniosły, zatem 8.910zł / 9zł x 990 godzin / . Powodowi została wypłacona z tego tytułu kwota 1.046zł i dlatego też, na podstawie art. 444§1 k.c. Sąd zasądził kwotę 7.864zł / 8.910zł – 1.046zł / tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów opieki osób trzecich / punkt I podpunkt 2 wyroku /.

Sąd uznał, w oparciu o opinię biegłego z zakresu ortopedii, iż powód wymagał zażywania leków przeciwzkrzepowych przez okres pierwszych trzech miesięcy, a koszt takiej terapii wynosił 40zł miesięcznie. T. D. wymagał także zażywania leków przeciwbólowych. Przez pierwszy miesiąc koszt terapii wynosił 60zł miesięcznie, przez kolejne trzy miesiące 30zł miesięcznie, następnie powód zażywa leki przeciwbólowe za kwotę 10zł miesięcznie. Łącznie na leki T. D. wydał **330zł** / 3miesiące x 40zł + 1 miesiąc x 60zł + 3 miesiące x 30zł + 5 miesięcy x 10zł /.

Wobec powyższego, należne powodowi koszty leczenia wynoszą 330zł i dlatego też, na podstawie art. 444§1 k.c., Sąd zasądził kwotę 330zł, tytułem odszkodowania w zakresie kosztów leczenia / punkt I podpunkt 3 wyroku /.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem powoda na podstawie art. 359§1 k.c., 481§ 1 k.c. i 817§1 k.c. oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie, z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

W rozpoznawanej sprawie powód zgłosił szkodę w dniu 22 marca 2012r., pismem z dnia 4 maja 2012r. pozwany zawiadomił powoda o przyznaniu i wpłaceniu odszkodowania za zgłoszoną szkodę, dlatego też, Sąd uznał, iż od następnego dnia tj. od 5 maja 2012r., pozostaje on w zwłoce z zapłatą świadczenia pieniężnego. Z powyższych względów, Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzonych kwot od dnia 5 maja 2012r. do dnia zapłaty, jak punkcie I podpunkcie 1 litera a, punkcie I podpunkcie 2 litera a i w punkcie I podpunkcie 3 wyroku.

Pozwany został wezwany do zapłaty pozostałej części zadośćuczynienia w wysokości 15.000zł oraz kosztów leczenia w wysokości 8.867zł, w dniu 21 marca 2014r. / data doręczenia pisma procesowego powoda z dnia 19 marca 2014r./, w tym dniu, zatem rozpoczął swój bieg termin do spełnienia tych świadczeń, albowiem żądanie powoda, jako żądanie spełnienia świadczenia, którego termin nie jest oznaczony, zgodnie z treścią art. 455 k.c., winno być spełnione

niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Stosownie jednakże do art. 110§2 k.c., jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło. A zatem dniem, w którym pozwany powinien był spełnić tę część świadczenia, był 22 marca 2014r. Pozwany znajdował się w opóźnieniu z zapłatą na rzecz powoda niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty, tj. od dnia następującego – 23 marca 2014r. i od tej daty, Sąd zasądził odsetki ustawowe, jak w punkcie I podpunkcie 1 litera b, punkcie I podpunkcie 2 litera b wyroku.

W pozostałym zakresie, ponad zasądzone kwoty oraz co do żądania zasądzenia ustawowych odsetek od rozszerzonej części powództwa dotyczącej zadośćuczynienia tj. od kwoty 15.000zł za okres od 5 maja 2012r. do dnia 22 marca 2014r., Sąd uznał powództwo za nieuzasadnione i jako takie podlegające oddaleniu

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Poniesione przez strony koszty w sprawie wynosiły 7.675,49zł, w tym po stronie powoda 4.879,40zł / 885zł opłata sądowa od pozwu, 2.400zł koszty zastępstwa procesowego, 17zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 1.199,85zł zaliczki na opinie biegłych, 142,95zł koszty korespondencji, 225,60zł koszt dojazdu pełnomocnika do sądu /, a po stronie pozwanego 2.796,09zł / 2.400zł koszty zastępstwa procesowego, 17zł opłata od pełnomocnictwa, 379,09zł zaliczki na opinię biegłego /.

Powód przegrał sprawę w 8%, a pozwany przegrał sprawę w 92%. Powód powinien ponieść koszty sądowe w kwocie 614,04zł / 7.675,49zł x 8% /, poniósł je w wysokości 4.879,40zł, należało, zatem zasądzić na jego rzecz od pozwanego kwotę 4.265,36zł, o czym Sąd orzekł w punkcie III wyroku.

Na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych / t. j. Dz. U. z 2014r., 1025 ze zm. / w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. Sąd stosunkowo rozliczył nieuiszczone koszty procesu i obciążył strony opłatą sądową od rozszerzonego powództwa powoda w wysokości 96zł, pozwanego w kwocie 1.098zł. W takim samym zakresie, w jakim strony przegrały sprawę, Sąd obciążył strony zwrotem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa nakazując pobrać od powoda kwotę 32,88zł, od pozwanego 378,14, jak punktach IV i V wyroku.

O zwrocie niewykorzystanej zaliczki uiszczonyj na poczet wydatków przez powoda i pozwanego orzeczono na podstawie art. 84 ust 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych punkt VI i VII wyroku.